پیغام

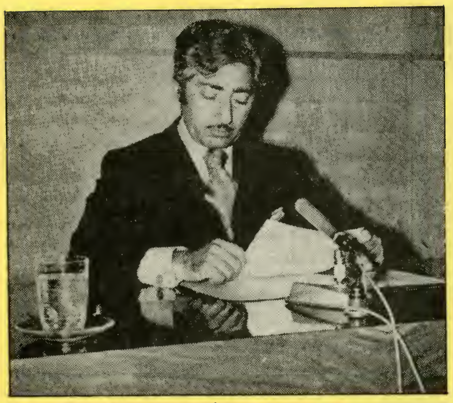

محمدموسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
وینا وال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننګیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنګ جهاد
نیټه : د ۱۳٦۷ لمریزکال د ثورمیاشت

دفرهنګ جهادبیستی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زړونو لیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی د ژوند دیوې تیاکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې د لوړو تحصیلاتو ورسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که زه ددې او س نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په همانغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې د وه اودرې کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن تر خپل سیوري لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډیر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بيا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بيا يې کله څوک ځغلنې آثار لولي او حال يې ګوري. داکومان هم نشي کولی چې دا دی د پرون هغه ستر ګوري ليکوال او ويناوال وي چې دی يې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښځوا ليکوال هم وو ويناوال هم او صحافيان هم هغه د پرون ليکوال نه بريښي کوم چې په شرعيات. عرفان. قضا ادب. کهيځ. پيام حق. ورانګه او ... خپرونو کې ليده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کريم د «ليکوال مړشو» ليکنه سرې ته دکا ښې کرسنه وبريښي. او زه خپله چې مرحوم شفيق څومره ديو شاعر، ليکوال او اديب په صفت پېژنم دومره يې د وزير او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده ليکوالي او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفيق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه ليده کېږي خو «پيغام» او «عبقريان» به يې تر قيامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور ليکنې او شعرونه هم.

د شفيق پيغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بيدارۍ د جرس حيثيت درلود نن هم هماغه تأثير، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم ورنږ دغه پيغام دخه مشخصو او موسمي حالاتو او شرايطو پيغام نه دی. دا پيغام د پرون له پاره هم و د نن هم دی او د سبا هم دغه پيغام تېرو څو نسلونو ته د روي او نږه يادونه راسپړي له نن هم خبري کوي او د راتلونکي بېړه هم بنيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یو اوږد علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زیږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدايي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه، په مقایسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امریکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دي

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرو مشبتو افکارو ما کې تاثیر کړیدی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس د یو منفي جریان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسني او پخواني دوروکې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې د یو معین ذهنیت نمایندګي کوي، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظریاتو تاثیرات ګورم، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځینو نومیالیو ادیبانو زما په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د مخصوصې یادونې وړ دی.

په مصر کې مې د ښاغلي «داوي» نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط د رسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثیر وکړ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوند انه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ماسره هم یو شمیر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه ورته خپله لاره وایم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري.

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې د عدلیې

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې بخوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راپاندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلي: جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخوا هم شعر وایه او اوس هم راپاندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه دا وایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړه دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډیرې ځلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او ښې انځورګرې او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لار کې د زړه کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غږونې نوې کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغړاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړې نو به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هرار خیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دوارو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او څونورو کوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي دا سې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کاله لولی نو دا توپير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمښي اوکه دري.

دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شپې تېرولې او سړی دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي. چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په بشپړه توګه ترې څرګندېدای شي.

پدې دول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې اېښي خو د کيفيت په لحاظ ډېر استادانه ، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام له اړخه يې ډېر ارزښتناک دي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړي او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانو نو سره تړلی ؤ او د هغه د فن خښتي او مساله د ټولني او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور وینا وال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظریي ځیر ؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې په ده خپله تېرېږي او دي ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او –

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يې .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړو مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه دپتنګ د سربازی دجذبې غوښتونکی وُ اوديوه يې خوده ليوني دسرشاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلوسره په وينوکې نوړهم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لاپه نوروو ينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتيري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلا ی شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور دسربازی دولولواوهمت غوښتنه کوي :

درد اوغم د محبت کې خوندسوررا
ديره ځای په ارماتود کوه طوررا
چې دحق له پاره دارپه ليمه ښکل کړم
هوهره جوش دسربازی لکه منصوررا

شفيق چې ګوري د هيواد ځوان توکم دغربي ماديت دتورې بلا کومې ته نژدې کيږي اوننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کړکړی اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله همدې ځايه هغه د ترقی په لورپه معنوی اساس ديوڼ غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو ! د منزل په لور د باد په شېر د چټک یون :

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح تر یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس موږ ټینګ په خپل قدرت کړو
د منزل په لوري بیا منډې د باد را

شفیق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لیري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپیڅلی غواړي :

آئینه چې د جهان د ننداروشي
دا یو موږ ته دردمند زړه چې جام د جم را
د توحید لمبې چې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تا کي که نه نو بیا به په تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل :

په ځیګر درد او میني سوی داغ را
سینه ټول د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار زانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږیده چې خنګه یې هیواد د طبیعي خدای ورکړي شتمنیو سره بډیره پاته دی څنګه خوهغه د دې ارمان چې هیوادېې خوښ چې ترې سیوري دېره تګ او ترقي منزل ته ورسیږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړه بیله لاره لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
دې روځکې لا ډېر روپوري وصال را
قافلي نه وروسته کیږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ نه توان د تلو د کال را

موږ ځکه ووایل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې دغه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت یدې دنیا را
چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شاني شکلی ذوق وتمنا را

بل ځای لدې هم پلځکې بې دي او وایي:

سینه پاکه له وهمونوله وسواس را
سنه محیط کې مې آوازله انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام ته بیا ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومې ته نژدې کوي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوريږي خوله د غه دول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټينګ وحدت او همرازخيز تحرک غږ پورته کوي چې د دا ر روان خطرناک سيلاب مخه ونيسی د هغه سره سيلاب مخه چې په رښتيا هم تباکونکی وُ او ورانوونکی.

که وايو چې هم پدې شانی اوسيږو
نو په مړو او معدومو به شميريږو
راځئ هله چې لاس ونه سره ورکړو
ګني دا سيلاب چې راغی تباه کيږو

هغه له وطن سره د مينې او د خپل ضمير غږ او د وجدان او احساس د ځريکوڅه دا دول ترجماني کوي:

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکميت د پاک قـــران غواړو
اباد په سوله امنيت با ندې جهان غـــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ ګلونو ته پيغـــام دی زمونږ

شفيق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعاليت او مبارزې ستونزې ليدلی او پدې لارکې يې کړاوونه او ناخوالې يې حتمي ګڼلی خو لدې سره سره چې حوادث يې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه يې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکي
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـنه وګوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي :

دا تومېږي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بد خواهانو او دښمنانو يې درونده او داډمن غږ کوي، خپل تېر برم ورته ياد وي او په شومو نيتو نو پوري يې خاندي او ټوکې کوي :

دبستان کې دا يشيا چې زه استاد وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوشې خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحۍ وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

او ر په ژوندون پوري کړه چې نوي آزادي پکي
ورکه شاعري شه چې مسلك ورسره نه وي

هوغځکي مو ووېل چې مرن شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير - سفير او صدراعظم په نوم د شعر له مخې يې پېژنو او دفن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند ديوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په پوده ټولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکي او د وخت نماينده - چې د شاعر د هغه مينې او تلوسې از انګه بنه تر پې څرګندېدای شي چې هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وود سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.
هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او دخائن په مقابل کې د - کينې داور بخرې ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټی لګوي - ځکه خو د هغه فن ابدي دی او تلپا ته د پرون هم د نن هم او دسبا هم.
بې ځايه به نوي چې د هېواد دنا مترو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم، چې محمد موسی شفيق يې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسی زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړو سره خوږ د زړونو په جهان شو *

---

*— وګ لويه هنګامه دعبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي صباح الدين کشککي په "دهٔ قانون اساسي" کې ليکي:
ما شفيق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسيزې په وروستيو کې د واړو خپلو زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرېې د رلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بيا وروسته يې د ډېرو برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفيق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د مياشتې په لومړيو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزير په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نيول او د حکومت سره پيوسته د يوه تيم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحيت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنيادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفيق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې يو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وويل چې زه هم له ستونزې ښه خبر يم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشيني شوی وو او سرهېدل چې په هره بېه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادې خاوند يو صدر اعظم ليده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د - مخنيوی په کړو ن يې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل څنګ کې د یرې نوې دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه رامنځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و وهم تر بیاکتنې لاندې و نیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله — څنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانوونکې ډول له منځه یوړل شول.

د دې د پاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغوژمنو پر بنا چې د حکومت په کرنلاره کې یې بېړه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د برش او د ورځپا نو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلې صدر اعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادو مطبوعاتو سره یو ډول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا ډیر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپېڅلي دین د ارزښتونو په ړنا کې د هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ د یوې اډې په توګه کتېده او چېتېده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (مندوی صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت ترڅنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د واړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. د ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و وچې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نور و بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل رژیم کې د جنرالی رتبې ته ورسید او د دفاع وزارت د مرستیال څوکی یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، وبېغل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په تومانچه په سر وویشت.

داساسي قانون په عملي کولو اوله مخې نیبا اکثرو او ښکېلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ترټله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲٫۵ کلنۍ زیاتوالی په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالی هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانډوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پیژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

---

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وُ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه ، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښي کولی د دوکې ، دارو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي ښایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو نه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل .

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیئو او شیطا نتونو له مخې دارېکو خو پر تیا نه متوجه وُ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټترون ورو سته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو !

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان را منځ ته کول ؤ څو د خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفیق نوښتونه او جدي کړنې د دې ژیرې ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکېلاک کړونو مې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پښسو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخیستنې سره د هېواد کمې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو چې ۱۰ بیلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړېږي چې د تولید، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا ېښې، پانګې اچونې او د ارتیاوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې یې ځانګړی اقتصادي ارښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې تر سره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره و تړل شي د لوېو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوې سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پر مخ بیول کېده.

د دغو پټو لوجدي او اغېزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختۍ، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو د ویرې او غوسې او رنو رهم ژبغراندو کړاو له دغه ویرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېښې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه يې دهغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفيق دحکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پر انيستلې پرېښوده. اوکرملين له خپلې مخې يوسترخنډ چې هغه ديوه پوه ، هوښيار، مدبراوعامل حريف موجوديت له منځه يووړ.»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولنږه موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادينيت او فساد پرضد کې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پرضد د شفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی ګڼل کېږي.

د ګهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايي او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوی په لار کې په کار واچوو»

---

*- د زياتو تفصيل له پاره وګورئ د سايس و جنايات روس در افغانستان- ډاکټر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهيځ ليکي « دښاغلي شفيق دغه ځرګندوني زموږ په نزد ځکه د تبصري او پاملرني وړ دي چې پدې وروستي لسيزه کې د حکومت يوه مشرهم نه يوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندی ځرګند کړی او دهغو د مخنيوی په لارکې يې د مسوليت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدس ساتو سره بې پروايي او ساتيری ګڼل کيږي دوی بې پروايي او دښمني نده ګڼلی او هغه يې د سياسي ډلو ترمنځ يو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبينو د اصلي څيرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي او دا جرئت يې نشو کولی چې د هغوی له څيرو پردې ليرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي — هغسې ټولنې ته وروښيي او د قانون منګولو ته يې وسپاري .»

کهيځ په پای کې ليکي ،، موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفيق د دغه احساس او درک هرکلی کوو يا ترو چې زموږ په عقيده ، ديوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرايطو کې چې افغانستان د تاريخ له نازک پړاو څخه تيريږي داده چې اسلامي ارځښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دين د ښکنځو او لار ښوونو په رڼا کې د ما دي پرمختګ په لار کې ګړندی قدمونه واخلي *

شفيق که طالب وُ که محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفير وُ او که وزير او صدراعظم د هيواد د پرمختګ او له هيواد څخه د حُبيبا ګړو د لاس په لنډون او د نړيوال استکبار د توطيئو او مانوروڅخه د هيواد د ژغورنې او په خپلو پښو د ريدني هيله او احساس يې په زړه کې

* - کهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ هوش د دلوې د لومړۍ نيټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده د دغه مينې او احساس څرګند ددوی له ليکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي .

خو څنګه چې نړيخور ښکېلاک د دغه ډول هستيو په دښمنۍ او له له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شيطانت دريغه نکوي او د غه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لېرې کوي . او ډېر لوا ستعماري ناولو اهدافو په لار کې يې سترخنډ بولي ځکه خو يې په دښمنۍ کې په هېڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد شفيق پدغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د تړون په هکله د توضيحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري دراييت بشپړ عقيده لرم او نن يو ځل بيا د دغه دراييت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تامين په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخيص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ازادې ښکارندوی ده ځای لري .که زمونږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلی دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموي بيا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د يوه حکومت تېروتنه پرښتنې او وراتلونکي تو کم وتپيلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغيزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مل او مستقلوي ئ*

* - وګ جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویک گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې — مجهولې آینده ي خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پوړې کولې. دهغې نه وروسته زما په شروند کې ډېر تحولات پېښ شول. دهغې آینده ي ډېر برخه «اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به د هر یو کال نه په هماغه تنګ «تریواوتیه تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړکړي وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خورو وړواند ښېنو زما د ځوانۍ د ماشوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تیې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ دکېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودې ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه او يوداسې وُچي اومې خښتې يې پخولې. دسرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چي ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې ميږې ته ځکه زه دهغې اوسپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره مترنه نوې پوښتې پوښتې شي اوچې ږ شتيانې اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيانو خو بنه دا ښکروه چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې ترلوړ نکو نو نښې پکې شته مګر د ېږ او ېږ هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شويدي ځکه چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئينې غوندې ديوال ځای نه بې ځانه او بې غلبله سره را خېستې دی.

کابل راډيو ته چه دا پا يې دچاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. دهغې ځای نه ما ډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس وُ خواري هم وکړه.

خوشاله چې زه له امريکي نه راو ګرځېدم هرڅه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې يو ځو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې دځکوم بد قسمته ماشين کار دغړمې دوډۍ يې څلور ځاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې ډېرې ضرورسره يو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بليې نشم منلی چې زه به دې شعرونو کې دن په رڼا کې کوتې ووهم. دې يو ځو نظمونو زما د ژوندانه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتې ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنګامو په شاوخوا کې د کوښښ او هڅاهڅې د جذباتو د تازه کولو او د مرورو ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینی وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوندور بار په خوراد لچسپی او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بخرې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پېغمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه ورور اندې کړل.

دا سندرې چې د یو مات زړه د بې سوره رباب د اوم غږ و تارونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز تر نګېدلي - ویلې شوې دي زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما او ښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي ده نوځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات او محیط دالقائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو دخوش طبعۍ د پاره دمینې او محبت یا په بل عبارت دعشقي او تغزلي اشعارو چاشنې هم تیاره شوېده.

بنا پردې نو دجمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعراوشاعري دژوند د پاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا د خپل ناقلاره زړه نازولي ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او په تمه یم چې داکرمې او دیو عالم سوزاوساز د جهان نه راغلي نارې سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یو رنګین سوغات په نامه ومنئ او زما دامیداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه.   م. شفیق
کابل دارالعلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غیږ د محبت کې ښکلی ژوند را

ژوندکې د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش و نوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دیو بېخوده دیوانه را

پاکيزه يوه د مينې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه

سربازي ديو سرتيري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د ارمانو نو انقلاب را
دښوندون د مشکلاتو سره تاب را
د مستانو غونډې رندي مې آموخته کړه
سرنوشت مې باب د میني دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را
سمندر نه اور د میني کې خراج را
په ښکلي او په ماني مې لارې تو کړې
ته غنا د زړه اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

په زړه کوږکې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غوندې سرخوړه طبیعت را

د ثریا نه چې ترعرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

(۶)

درد وغم د محبت کې خوند سرور را

دېره ځای دارمانو په کوه طور را

چې دحق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

مالهٔ ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یوتا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو توداو ګرم آه را
د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کره مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډې امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

(۱۰)

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سړې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

سرولمبوکي سمندر غوندي آرام را

په خپل لاس مونږ له د خپل فکر زمام را

چې ورېږمه د حرکت اوژوند پکې وي

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

(۱۲)

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه شایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را

سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دې تیاره سفر کې لار رانه ورکیږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱۴

یو مواجه طبیعت لکه دریاب را

د یارۍ غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګریوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمود کې

دې نه شپې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را

فریاد ونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دڅروندو په صف مې شمیرکړه که دانووي
دنیمګرې څروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر د ازمېښت په دې کړاوو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت ګانه جراوُ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور ګمان را

په زړو قصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قربانې چې سرنامه دکوم اشروي

مدرسه کې درس دغسې مضمون را

تماشې لېږي چې ښکلي پردې پرېږدي

زولنې په پښو دمينې دمجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را

زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

که مې شمېرې په تکيه د مفلسانو

په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳)

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په يوه جرعه د مېو بېواکي را

چې کړي دې د تکليف، کړه را په غاره

نو د نور وله قيود و خپلواکي را

(۲۴)

ناقلاره رنځ د مينې له دوا را

د وصال په مستانه مېو شفا را

د شين خال غوندې به پښې په تندي نه بدم

افتخار د پا بوسې لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵

دیارانو سره مینه په اخــلاص را

دګوهر وپسې هڅه دغواص را

چې د مینې دخوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

۲٦

چې منې یې نازنیاز هغه دلــبر را

نغری سینه د مینې د شــرر را

موجودیت مې حق دیاره تول فدا کره

تیروغشو د جفاله سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٧

دسحرچوپه چوپیاکې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوژوندون واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

٢٨

دزاهد سره په نفلو میو پښ را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ککرېه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مثال زا

ډېر ومخکې لاړو وپوري وصال را

قافلې نه وړو سته کېږو ساعت کم دی

په شېبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

۳۰

فرعونان مو په سر ښې دې محوه کېږو

د جگړې تاب وتوان ځپل الطاف را

د انسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱

دملي او دقومي خدمت په لار کي

داغراضو، شخصیاتو احساس تېپ را

دا زړ د میخاني ساقي دردمند ته

پیالي د درد نه ډکي نبی او چپ را

۳۲

د پتنګ غوندي د شمعي نه طواف را

دي تیاره کي ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندر دی چي لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق اومینې کې سبق را

زره په وینو باندې سورلکه شفق را

دابده پورې سورشوندون بدل کې

داشنا په غیږکې عمریو رمق را

۳٤

دخزان په ویره کډوبوتو ووې

روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را

دآزادوملتو د سیرغونـدې

مخ په پورته مونږ له هم ځانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نـه
په سره سینه د دي وطن اصلاح را

وزکارنه شو دکوندی نه ارتقا ته
خوار پښتون له دي خواريو نه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خاونده
غني زړه او مړه سوله د قانع را

دجګړي د ښروند کړمي مي کمه مه کړي
يو مشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را

اقتدار مې د خواهش په انضباط را

د ښرونډون د جنګ جګړو په شاوخوا کې

یو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا دنیا کې بس د مینې عالي اوج را

سبا ردزړه مې ډک د خېراو درد په فوج را

ابا سیند د زماني یم لاهو کړي

د مستۍ او شور نه ډک ښرونډون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو دښروندارېت را

چې صحنه داجتماع واره توده کړي

هسې ګرموجذبوله سینه بېت را

۴۰

چې لري یې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروي دخپل مسلک ته

خوارې خېتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نورمې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه دجمال را

داشنا په غېږ کې پروت يمه لو بېږم

حقيقت تعبير دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلى ذوق دتمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٣)

په ټولې دریاکارۍ که شمېرې
دغې دیراو بتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

(٤٤)

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سنه، محیط کې مې آواز له انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لارلویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي ها فریاد را

چې مې عزم ته د غره ویستل هېڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـا د را

٤٦

په لاس مونږ له د قومي ترقۍ جرړه را

د بشر د خائنانو چراغ مـــړه را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خـړه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق د پاره مال وسر دور کړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبېدلی یم د دردکې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چي خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يي

په فرياد دي چي ماحول راوينښوي

د ژوند سينه کي ها د شور او د وږزمه يي

دلعل بڅري

ستا په مخ سپيني خولي چي وي راماتي

ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پري شونډي چي راټولي کړي شوه د که

لکه ستا غونډي مي خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

که شرمیږې تول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسیږو

نو په مړو او معد ومو به شمیږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوری دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګي چي راواړوي خماري

جوړوي مي په جهان دزړه کي لاري

په اعجازدي لمبولي دا کاته دي

چي په شته مي زلزلي کړي رادوڅاري

ماشوم توب

هم هغي نشاط پسي مي سترګي اوړي

چي مي ؤدزړه سره په کهــواره کي

تبسم مي روح نواز په شونډوبنکل ؤ

هرسبق مي ؤدميني سيپاره کـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره نه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد ستړکې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان د احساساتو ځان دړلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

دڅړوندون د سترګې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارې او دلاسا شته
د عمل جذبې که غړندې په کارشي
تازه ګې او طراوت لره ښکلا شته

هموطنانوته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره
د نوې عصر نیرنګونو بل افسون راوړې
سترګې په برید پرانیستې ښاپی افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره

په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه

ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دستر کولوبي

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په ډولې کې

غلي غلي د پردې لاندې موسکیږي

په غلا غلا کا ته کوي وار خطا ګوري

دا د چا سره په سترګو کې لوبیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه

لو په بل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دي راليږلی
سعادت دي دانسان په کې ليکلی

خوارمان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کرځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دابراهیم کې
لابه خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله دتن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوې هوې قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنیدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼو یاکسي
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
خومره خوند دی په آرزو او تمناکي

امید

دا بي غاري سینه چي کوري مینه داده
په طوفان يي دحیات کشتی لاهو ده
دلته لوبي په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې د اغیارو نه خالي کړو

کله ما هم د نسیم په خوله در بله

ستا په شونډو مې د خولو دشې په غېږ کې

او دېوه د محبت وي را ته بله

د حیا خولې

د اشبنم د ګل په پاڼو کې ځلېږي

که په مخ دې د حیا خولې راماتي

چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري

رب دې کړي د بوالهوس د مرګ پاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت گرمي

د دنیا گلزار به وچه سره میره وه

که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښروندون به دجمود سره تیاره وی

که گرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده

چې پلوېي په مغرب کې نیمکخو دی

یوی دزلفو يې نسیم دلته راوړی

بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخودي

د پسرلي په دې رنګینو هنګامو کې
د ټنګو ټنګو ګلونو په وږمو کې
دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د یو مست حسن جلوو کې

تمنا

دا سمان انګرکې شي چې د یوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بلې
زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده یې
زما هر خواهش ته وایې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر را پورته کړه یو ځلي
په اشنا جامو کې ورک يې ستا پيغام کړو

په اسانه په کې سا ویستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا ایشیا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره

مخ دي تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما د مینې محبت په لاړ ولوندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظر وسترګو ړوندکړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم توبه

لېونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او ښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیو تل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو د سوري لاندې

په مکېز مکېز موسکې شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک ګرځي د اسمان په کنا روکې
ته لا وايې الف بې د تربګنيو
د نفاق او جهالت په سيپاروکې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زموږ نه دی
واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی
مال زموږ ملک زموږ خوارې موږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپينو وريځو کې ښکاريږي
چې رنګې رنګې په مخ يې راخوره ده
که سپين مخ دې دی سپين نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

توده غېږ

د دنيا له کير و داره وم ستومانه
زه بېغمه و يوم چاله دې جهانه ؟
دا توده غېږه د چا وه چا په مينه
دا پاسته لا سونه کړه چا پېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

څه وړي وړي چې دليونتوب دی
چې شباب کې يو طوفان ورنه جوړېږي
يو صورت ديوې شوره بېخودی دی
سرشاري او بېغمي کې چې موسکېږي

شباب

ليونی غوندې يو خوب دی بې تعبيره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی
په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بېخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دوا ړه پرده پوشې
چې یې نه لیده که هر څو مړه به وا شوې

دا چې اوس په پټوسترګو هم لیدل کړې
ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوې

فریـاد

دا تومبې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالــــویږي
معلومیږي بې تاثیره مې فــــریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خړې سپین سبا یمه
زړه د تحیر دزړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې دزړه غوږ سره اشنا یمه
راځمه په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت دزړه نه دې د نیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې دامید اوداړمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي دوریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برقیږم د یقین غورنډې او نیږم دګمان په شان
غږ په ګراهانو کوم هاتفي آواز غورنډې
لاولړم د غیب سره موجودیم دیو راز غورنډې

پاکه تکه سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه
بام د مراد و نوته په لنډه لاره زینه یمه
تږو لاروو ته د چولې د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه څخه
چې زلم د پښتنګ غوندې د شمعې د محفله څخه

نه د زړه پردو کې د احساس غوندې لوبېږمه
تا ته سترګوره او ره کې غوندې څلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خونېږم چې تېر وزم خطا کېږمه

څانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهرته قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره ، دغه د نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بښتني د خیال نت کوم

پاکې یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منم ظلم ، رحم! رحم دی آواز زما
لا ر د زړه پرده کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼایي د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي

مړه کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېره فسانو نیم د نوي ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غوارم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه پرقیږمه د سیند په شان
نوروپه نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بیړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېر شه دا توم نه خو نن جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهی وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدی او وید شته پکې
بیا غوږ ځېدل نو له ګرېڅه له کمر څه معنی

په لوڅو پوڅو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مور نه یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژېړه ګله
ځکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوى نښې په باغ ښېره دارې کړې
دلته نه راځې خودې له دې ګېله

کومه غوټه دې دمينې ورايله کړه
سرګوشې دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مين د مخ اخيستى
چې دژوندپانه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبرې کړې دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې ووينځه ليلى له تغافله

ګوره تېر ويستې ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته يې ژېړ د مسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلى له کابله

(۱) خوشال بابا

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر پر ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربکني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بجهز کړي په قوت باندې که ژوند غواړې
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــــې
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورسـره نه وي

لاړه به خطا تيار و کوڅر کې فلسفي نه شي
کله چې ملکری ایمان کلک ورسـره نه وي

زه به د ساقي پيالي ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږ و شونډو جام چې پک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیاری منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

اوږه ژوندون پوري کوچې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی　　اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه　　یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندي کرښې　　کړې تفسیر دیوجنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې　　د زړه طفل ته لمسون
د غوټې په غوږ کې ووې　　بیا نغمې د سبا وون :
ستړکې پرانیزه بهار شو　　یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېړکې را وړو　　ګرد شو نو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې　　د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته　　سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی　　ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوټو سکوندلی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونوکې　　ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک　　د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوږ نیسي　　له خوب کې بوکنېدلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفي څښتي | په کلونو دکي شـــولي
نرگس تیتي سترګي ناست وُ | چي بوسې يې ورکـولي
داچي پېغلې عروتې خاندي | خوسبا دي تښتـولي
د شبنم قطري نسیم ته | لکه طفل نازولي
د غوټيو په ګهواره کي | په نازنازيي نـګـولي
دجمال دجو يې شوخو | په احساس لوبي کولي
قافلي د رنګ او بوی وي | چي تالا وا لاکېدلي

د سینې د سینه په غېږکي، اوږخ بدل کړوارمانونو
داحساس کشتي لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

دامید ماشوم خُلمی شو | تمه يې وشوله د ځـانه
مشاطه د جمال راغله | ناوې جوړه شوه دنیا نه
پیغامونه د ریدي وو | پیالي وغواړي ُزمـانه
بیا د هوش متاع ورکېږي | د عقلونو له دوکانه
معشوقي د سرو ګلونو | سجدې غواړي د بورانه
ښاپیرو د حسن جوړ کړو | یو ارم لـه دې جهانه
دوږمو د دوزی خېږي | د باغونو د فضـــا نه
غواړي زلفو لـه ګلونه | مستي پېغلې له باغوانه
دافق په سحر ووي | مبارک دي شه انسانه

د نسیم د ساز پرد وکي، کائنات چي نغمه بارشو
د بلبلو ترانوکي، پیغامونه دبهار شو

مرور چي وو تراوسه | پخلا کېږي ارمانونه

د شبنم په رڼو اوبنکو ... ګلو مینځل مخونه

راته ښکاري چې سیالي کړي ... اننګو سره ګلونه

خوشالۍ شوې سره پټولې ... پراري شولو غمونه

بیا سواره کړه مطربانو ... ګلشنونو کې سازونه

پېغلې پېغلې ګلرخانې ... ورته اچوي لاسونه

سوز و ساز یې سره ګډ کړو ... پسرلي کړي څه کارونه

د ګلشن حرم کې بل دی ... د سرو ګلو چراغونه

د ګلزار په لوري دروې ... ګلالۍ ملالې نجونه

بې منته شو ځلموته ... د پیمخو د یدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوې مې نظرو

رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې دوطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږه په دین په ملیت باندې ځېل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکړو
رنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکړو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکړو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

موږ په اېشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو

ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی موږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین-عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته

د قوم خادم چې وي هغه ځلمی امام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

:::::

(c) ketabton.com: The Digital Library
PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي بر میال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کرد و مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکي دي.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دغو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکي کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د رانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت پخپله اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړورو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسی سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استنازسره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کرد و متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوربینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او بیا ورتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
۲ـ وینه په قلم کي - د جهاد د لیکوالو او وینا والو تذکره.
۳ـ جهادي فتواګاني
۴ـ اسناد تاریخی افغانستان
۵ـ پیغام - د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷ـ افغان باقی کهسار باقی - د جهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو وینا والو د - شعرونو مجموعه.
۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱ـ به یاد سخنور صخر آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۳ـ داستانونه او ولسونه - د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ـ منزلونه او منزلونه - د اشعارو مجموعه
۱۶ـ د وینو نخښې - د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان -
د وشعر شیدا

دا ده یوځې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستری کیږي
کوټ د شونډو د شربت درسره واخله
دوصال ډیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا یه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library